

29/30 januari 2022 – 4^e zondag Jaar C.

Lezingen

Eerste lezing (Jer., 1, 4-5. 17-19)

Evangelie (Lc., 4, 21-30): een profeet wordt niet geëerd in zijn eigen vaderstad

Overweging. Teken van tegenspraak.

Jeremia wordt door God geroepen tot profeet; tegen wil en dank. God zegt: sta op, stroop je mouwen op en ga aan de slag. Jeremia weet dat het geen erebaantje is van God om profeet te zijn. Je wordt een teken van tegenspraak, die dingen moet zeggen die hem niet in dank worden aangenomen.

Jezus leest in de synagoge uit de boekrol van Jesaja, waarin Hij zijn profetische opdracht verwoordt en past deze tekst op zichzelf toe. Een timmermanszoon die profetische ambities uitspreekt. Daarmee wordt Jezus voor vele van zijn stadsgenoten een teken van tegenspraak. Wie (zoals profeten) onrecht aanklaagt, wie opkomt voor de underdog, voor slachtoffers van geweld en armoede kan teken van tegenspraak worden.

Vorige week stond hier na de viering Wil Janssen. Hij sprak over zijn reis naar Lesbos, waar hij een week meedraaide in het vluchtelingenkamp daar. Vele goed bedoelende mensen hadden het hem afgeraden vanwege zijn leeftijd; anderen zullen het hem misschien hebben afgeraden vanwege het druppel-idee: wat helpt het die mensen, als jij daar één week naar toe gaat; en weer anderen zullen het überhaupt een ver-van-mijn-bed-actie vinden. Maar Wil kon niet anders. Hij moest naar Lesbos om met eigen ogen te zien en te voelen hoe elders in Europa vluchtelingen in erbarmelijke omstandigheden worden opgevangen. Een teken van tegenspraak...

Als we het evangelie van vandaag horen, lijkt het wel of Jezus aan het provoceren is, of hij zijn plaatsgenoten in de synagoge met opzet tegen zich in het harnas wil jagen. Waarom maakt hij die vergelijking met Elia, die ten tijde van de hongersnood een meelwonder verricht voor een weduwe in Sidon en niet in zijn eigen land; en de Melaatse Syriër wordt gereinigd door Elisa en niet de melaatsen in zijn eigen land? Hiermee haalt Hij zich de woede van de kerkgangers op de hals.

Maar waarom doet Jezus dat?

Enerzijds wil Hij het bekrompen denken van zijn Joodse medegelovigen aan de kaak stellen dat zij het uitverkoren volk waren en dus recht hadden op een voorkeurspositie bij God. Een God die in je eigen straatje past, is meestal niet echt God. Want Gods boodschap, Zijn Liefde juist voor de mensen die niet meetellen, is een teken van tegenspraak.

Anderzijds weten we dat de evangelist Lucas schrijft zeker 50 jaar na Jezus' dood en dus vanuit de wetenschap dat de mensen die Jezus eerst met een Hosanna in Jeruzalem inhalen, hem kort daarna met 'Kruisig hem' de dood injagen. Deze controversie, dit teken van tegenspraak komt hier al naar voren.

Maar hoe het ook zij: het is een feit dat profeten altijd een teken van tegenspraak zijn en in het algemeen niet geliefd zijn behalve bij hen, voor wie zij opkomen.

Wat betekent dat nu voor ons, hier in Heerlen, anno 2022?

Zijn er nog profeten, die opstaan tegen onrecht en zo ja, vinden ze nog gehoor?

Ik blijf dicht bij huis en denk aan:

-Het groepje mensen dat maandelijks op dinsdag in centrum Heerlen een wake houdt voor vluchtelingen van Lesbos en andere plekken. Bij sommige passanten vinden zij gehoor bij anderen juist helemaal niet. Een teken van tegenspraak.

-ik denk aan de Amazone-werkgroep, die de gevolgen van het kappen van oerwoud in het Amazonegebied aan de kaak stelt en organisaties die dit stilzwijgend goedkeuren, daarop aanspreken. Een teken van tegenspraak.

-ik denk aan onze taallessen, waarbij veel meer gebeurt dan alleen de Nederlandse taal....

-Ik denk aan mensen als Geert en Eline, die elke gelegenheid aangrijpen om onze taak als kerk, als Andreasparochie tegen onrecht en uitbuiting van de aarde aan te kaarten en in daden om te zetten. Misschien voor sommigen tot vervelends toe, maar dat is de taak van profeten. Teken van tegenspraak dus.

In feite hebben we dus allemaal een profetische opdracht, nl om de Liefde die God is, uit te dragen in de wereld om ons heen. En dat gaat verder dan ons eigen gezin en familie of vriendenkring. Dat is "onze wereld omgekeerd". En juist dat is in onze individualistische en materialistische westerse wereld niet gemakkelijk, want wie wil nou graag een teken van tegenspraak zijn....?

Maar laten we het toch maar proberen met zijn allen, opdat we samen werken aan een wereld die mooi is voor iedereen. Dat het zo moge zijn. Amen.

Muziek: 2 suggesties bij de lezingen en overweging vandaag:
Stef Bos – Niemandland

En hier sta ik dan In het Niemandland
Ik zie de overkant Zie het achterland
Zie de wereld op een afstand

En ik zie valse profeten, Die een hemel beloven
Met woorden zonder waarde, Waarin ze zelf niet meer geloven
En alles is bezeten van bezit
En alles, Bijna alles draait om niets

Refrein:

En ik verlang naar de toekomst, Verlang naar een opstand
Verlang naar bezieling, Verlang naar de weerstand
Verlang naar de liefde, Die het waar kan maken
Die de muur kan slechten, Die het hart kan raken

Tegen de stroom in Tegen de waanzin
Naar het oog van de storm, Waar de stilte begint

En hier sta ik dan In het Niemandland
Zie de beelden van vrouwen En kinderen die vluchten
Daar waar de wereld brand Maar ik weet dat het leven
Een dans kan zijn Waarop je langzaam maar zeker
In elkaar verdwijnt
Mijn toekomst zijn de lijnen In jouw handen
Want jij hebt het vuur En ik laat het branden

Refrein:

En het avondland Wordt langzaam donker
Muren worden opgetrokken En het woord 'vreemdeling'

Heeft niet meer dezelfde klank Als vroeger
De klank van een man Die spannende verhalen vertelt
Op een koude winteravond Over verre vreemde landen
Schepen met goud beladen Gedragen door wind en door water
Zo was het vroeger, nu is het later
En ik denk aan jou en mij

Paul van Vliet – wie dan wel....

Als wij niet meer geloven dat het kan
Wie dan wel?
Als wij niet meer vertrouwen op houen van
Wie dan wel?
Als wij niet meer proberen Om van fouten wat te leren
Als wij 't getij niet keren, Wie dan wel?

Als wij niet meer zeggen hoe het moet
Wie dan wel?
Als wij niet meer weten wat er toe doet
Wie dan wel?
Als wij er niet in slagen De ideeën aan te dragen
Voor een kans op betere dagen, Wie dan wel?

Als wij niet meer geloven dat het kan
Wie dan wel?
Als wij er niet mee komen, met een plan
Wie dan wel?
Als wij er niet voor zorgen Dat de toekomst is geborgen
Voor de kinderen van morgen, Wie dan wel?
Als wij onszelf niet dwingen Een gat in de lucht te zingen
Waar zij in kunnen springen, Wie dan wel?

Bron: <https://muzikum.eu/nl/paul-van-vliet/wie-dan-wel-songtekst>